

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztőség:

Az arad-cesanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Bérmontellon leveleket csak ismert kézzől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, az arad-cesanádi egyesült vasutak palotájában van, hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

Előfizetési árak:

Helyben	Videken
Égész évre . . . 12 ft	Égész évre . . . 14 ft
Fél évre . . . 6	Fél évre . . . 7
Negyed évre . . . 3	Negyed évre . . . 3.50
Egy órá . . . 1	Egy órá . . . 1.25
Egyes szám ára helyben 5 kr., vidéken 6 kr.	

Hirdetések díja:

Nyolcz hasábos petitor egyszeri hirdetésnél 6 kr.
Minden következőnél . . . 4
Bélyegdíj külön 30
Nyitlér sora 15

Angol zavarok.

Arad, július 9.

Az öreg Dumas Sándor egy művében valahol Franciaországot és Angliát egymás közötti százados versengéseiben Róma- és Karthago-hoz hasonlította; már tudniillik Franciaországot Rómához és Angolországot Karthago-hoz. Ha, mint mondják, minden hasonlat sántít, akkor ez a hasonlat már születésétől fogva bécia; a későbbi fejlemények meg éppen csúfázták. Mikor a híres regényíró, ki nemzetével épp úgy el volt telve, mint magával, az említett hasonlatot kockáztatta, akkor Oroszország visszazorítva, Német- és Olaszország pedig csak geográfiai fogalom volt, míg Ausztria azon sebeiből vérzett, melyeket ő Magyarországon és Magyarországot rajta ütött. Akkoriban valóságilag csak két nemzet volt a világon: a francia és az angol, és e részben volt némi értelme a párhuzamnak; és volt még más tekintetben.

Gordon szomorú sorsa sokban emlékeztet Hannibáléra; mindkettőt a költségkímélő kalmárszelleme buktatta meg. Csakhogy az angolok bölcsesége volt; mélyre tették a hős személyét és az aranyat, amelybe megmentés kerül, s mivel azt találták, hogy több költséggel járna megszabadítása, mint amennyi hasznot tőle az életben várhatnak: veszni hagyták.

Világrésznünk jelen századának történetét bátran lehet az „Európai egyensúlyi korszak”-nak nevezni. Ezen egyensúly a kisebb államok fennállásának és a tartósabb békeszakoknak kezessége, de szörnyű pénzáldozatokba kerül; ez egyensúly valóságilag sulyos terhet ró a kontinens népeire, a legsúlyosabbat Anglia, mely amokz életréből szívja oriai hatalmának létfeltételeit, s melyet a közgazdaságilag szorongatott népeknek türniök, társul fogadniök kell, mivel szükséges kiegészítő tényezője éppen ezen egyensúlynak. Hol volna például hazánk, ha a száz meg száz milliót, melyet a fegyveres készlet miatt évről-évre kiadunk, megtakaríthatnók, vagy kulturális czelokra fordíthatnók? Hová emelkedhetett volna iparunk és mezőgazdaságunk, ha azt a több százezer ép és egészséges embert, kiket most ingyenélőkent etetni vagyunk kényte-

lenek, munkába foghatnók, hogy önmagukat és családjukat táplálják, s munkásságuk eredményével a nemzetét szaporítsák, ahelyett, hogy — miként az adott viszonyok között van — fogyasztszák? De nem is lehet hamarosan kiszámítani mindazon veszteségeket, melyek abból származnak, hogy a nemzet virága, fiatalága a munka, a tanulmányok, a családalkotás hivatásának betöltésében akadályoztatik. És ugyanazon sorsban részesülnek a többi kontinentális hatalmak, csupán Anglia képez kivételt; ő élvezi ugyanazt a békét ingyen, melyet amazok erejük végső megfeszítésével föntartanak; hasznot huz abból, hogy amazok lekötve vannak; kapzsi előrelátással elfoglalja előlük a földkerekség gazdátlan területeit, s még örülhet egyik-másik, ha hagy neki valamit, miként az angol-német egyezség példájából láthatja a világ.

Nem káröröm, hanem az osztó igazság iránti érzék enyhíti azon részvétünket, melyek az angol szoldos katonaság és a londoni rendőrség lázongásának hírére fogadjuk. Az angolországi rend és béke olcsó, igen olcsó volt eddig, s midőn mindennek daczára megtagadta a kormány a rendörök fizetés-felemelésének kérelmét, csak a végzet igazságszolgáltatását látjuk ama mozgalomban, mely a végletekig vitt takarékosság következtében megindult, s mely végzetessé válhat a kontinens zsirján élőkódő kalmár nép eddigi preponderanciájára nézve.

A honvédelmi miniszter szabadsága.

A honvédelmi miniszterium vezetését Fejérváry Géza báró miniszter távollétének idejére, aki ma több heti szabadságát kezdte meg, Gromon Dezső államtitkár vette át. A honvédelmi miniszter által minden csütörtökön 1 és 2 óra között tartani szokott kihallgatásokat is az államtitkár ugyanazon napon és időben fogja megtartani.

Az elkeresztelések és a római pápa.

A bécsi N. Fr. Presse egy tegnapi távirata Rómából, még pedig „egy magasállású vatikáni egyéniség” értesítése alapján, azt jelenti, hogy a magyar „anyakönyvi kérdés” még nincs megoldva s az ellenkező híresztelés legalább is korai. Az ügyet igen bonyolultnak tartják.

Tanügy.

Arad város iskoláügye az elmúlt iskolaévben.

Közli: Szöllősy Károly.

(Folytatás.)

2. Az államllag segélyezett aradvárosi kereskedelmi akadémia ötödik évi jelentése az 1889—90. iskolai évről. Közli A brai Lajos, igazgató. Az aradvárosi kereskedelmi akadémia kiadása. Arad, 1890. Nyomatott Réthy L. és Fianál. (116 l.)

Amilyen szép a kiállítása, éppen olyan érdekes a tartalma is. Az igazgató maga ír „Az internatus jövője”-ről. Meg kell vallani, hogy nagyon szép stílusban ír e kérdésről, melyről pedig egy hatóság mint tanfőnök nagyon eltérőleg nyilatkozta.

Abrai L. igazgatónak külön fizetben is megjelent értekezése, illetve indítványa után Varga Imre tanulmányjának leírása következik „A francia kereskedelmi iskolák”-ról. E czikkben elmondja Varga, hogy három hónap alatt mit tapasztalt, Franciaországban; elmondja pedig szépen, vonzóan és mi több, a közértelem iránti erős szimpátiával.

Ezután következik: „Kivonat az aradvárosi kereskedelmi akadémia szervezeti szabályzatából.” Ebben el van mondva az intézet czélja, a felügyelet, tanulókat, iskolai díjakat stb. illető dolgok; majd a feldolgozott anyag kimutatása következik. Ezután bemutatja a Jelentés az iskola felügyelő bizottságát és a tanárkart. Amaz a poigármester elnöksége alatt 9 tagból áll, a tanárkar 8-ból. A 8 tanár között van az igazgató 3 rendes tanárral és 4 bejáróval. Megemlítendő, hogy az iskolának Schuster Henrik dr személyében saját orvosa is volt. Nagyon helyes intézkedés különösen az atnenő korban levő ifjaknál.

Az akadémia három osztályába 104-en voltak felvéve, kik közül kerek százan végeztek el a folyamat. Az adományok és beszerzések igen szép töké képviselnek. Az igazgatói jelentésből fölemlítjük, hogy az összes mulasztások óraszámja 6587, esik tehát átlag minden tanulóra 50 óra, mi rendes körülmények között 10 napnak felel meg. Az orosz nátha az akadémistákat is megviselte.

Erettsegi vizsgálatot két ízben tartottak, u. m. szeptemberben és júniusban; a két érettség 23 tanuló ment keresztül; megbukott egy.

Az „Önképző-kör”-ben pályadíjas szavalók voltak Pick Illés, Pollák Lajos és Temer Kálmán; legszorgalmasabb szavalók voltak Klein Mátyás, Náményi Miksa, Pollák Lajos, Sonnenfeld Lajos és Pick Illés.

Prózaí művekre kitűzött díjakat elnyerték Gily Ede, Hack Róbert, Steinfeld Sándor és Bing Hugó.

Az akadémianak is van segélyező egyesülete. Vagyona 904 ft 78 kr.

Az ifjúság szorgalmát illetőleg következő adataink vannak, és pedig van a

három osztályban 6 jeles, 24 jó és 52 elégséges eredményű végzett tanuló. A bukottak száma 15 és pedig 3-an egy tárgyból, 7-en két tárgyból és 6-en több tárgyól. Legtöbben buktak a francia-ból, történetből és magyarból.

A jövő évi beírások szeptember elsején kezdődnek.

3. Az aradvárosi polgári fiúiskola jelentése az 1889—90. iskolaévről. Közli Szöllősy Károly, igazgató. Arad. Nyomatott Gyulai Istvánnal, 1890. (45 l.)

Bevezetési „Az aradvárosi polgári iskola rendtartási és fegyelmi szabályai” állanak, majd következik az „Adatok az iskola ez évi történetéhez”. Ezekből megtudjuk, hogy az iskolának 449 bejegyzett tanulója volt, kik közül azonban az iskolaév végéig 53-an maradtak ki részint elköltözés miatt, részint a miatt, hogy rosszul tanulván, szüleiök iparos-pályára adták. Az előhaladást illetőleg leggyengébbek voltak a III. osztálybeliek. Egész-ségben dolgában osztottak a többi iskola tanulóival; az influenza itt se kímélte se a tanárokat, se a tanulókat.

Az idén az intézet tanárkara hozzá-látott a díszterem felújításához. Három igen sikerteljes képet festettek és pedig: Sala c Gyula polgármester, Varga József Arpád kir. tanfelügyelő és Millig József arczképét. A képeket Csóthy Nándor gépeivel magyitotta és gyönyörűen festette Drescher Lajos tanár.

Ha az iskolának nincs is segélyző egyesülete, azért a város közönsége elég szépen segélyezi az arra szorultakat; ugyanis 153 tanuló részvételű részint egész tandíj-, részint mérsékelt elengedésben. Ezen czimem 821 forintot engedett el a város; ruhaneműekben és tankönyvekben is eléggé részvételtek. Az összes segélyezés 1095 ft-ra ment; minden tanulóra 2 ft 43 kr esik.

A tanárkar áll 1 igazgatóból, 5 rendes tanárból, 2 helyettesből, 7 bejáróból és 8 hittan-tanárból. A rendes tanárgyakon kívül a francziót tanították. A tan-zserek elég szépen szaporodtak; a város maga évenként 150 ftrot ad, azonkívül minden egyes tanulóól 30 krt szednek a szertárra és 20-at a könyvtárra. Így azután a polgári iskola is majd csak meg-ye valamire. Ma gyűjteményeinek gazdagsá-gát és rendezettségét illetőleg ott áll, hogy kevés intézet hasonlíthatja magát a mi polgári iskolánkhoz.

A sok jó fiú közül 138 bukott meg és pedig 22 tanuló egy tantárgyból, 23 kettőből és 94 többből.

Az iskola eddig 550 iparost, 319 kereskedőt, 21 gazdást, 46 hivatalnokot, 2 papot (g. k. szerbet), 15 katonát, 77 tanítót, 2 pénzügyost és 10 szolgát nevelt. Intézetet cseréltek 109-en.

A beírás ugyancsak szept. 1-én.

4. Arad szab. kir. város állami segélyezett polg. leányiskolájának értesítője az 1889—90. tanévről. Közli Simon Karolin igazgató. Arad, 1890. Nyomatott Réthy L. és fianál. (28 l.)

A legfiatalabb iskolának Értesítője a legfiatalabb igazgatónak, Simon Karo-

linnak tollából. „A szépérzék és kézügyesség” című czikkel köszönt be. Szépen, könnyen írott czikk, melyet értékessé tesz a közvetlen tapasztalat. Utána Boros Justine elmondja az iskola alapítását és az iskola összes körülményeit. A tanulók magaviseletéről és szorgalmáról az elismerés hangján szól.

A szegény sorsú leánykák közül 16-ot láttak el ruhaneművel és könyvekkel.

A tantesület állott az igazgatónkon kívül 3 rendes, 4 bejáró és 1 kéziunka-tanítónöből. A testesületben összesen volt 7 nő és 2 férfi a hitoktatákon kívül.

Az intézet fölszerelése az állami leányiskolától átvett tanszerekből áll, melyet már az idén is szépen szaporítottak. Az 5 osztályból álló iskolába 288-an voltak beírva, kik közül kiharadt 19, meghalt 1. A megmaradt 268 főből volt 39 kintő, 66 jeles, 96 jó, 33 elégséges és 31 elégtelen. Legtöbben buktak a III-ikban, legkevesebben a IV-ikben.

A beírás szeptember elsején kezdődik.

5. Arad szab. kir. város nagy-köruti közs. leányiskolájának elemi V. és VI. osztályainak Értesítője az 1889—90. iskolaévről. Közli az igazgató, Sala c Gyula, Arad, 1890. Nyomatott Gyulai Istvánnal. (14 l.)

Földes Bella tanítónő ír bele egy igen becses értekezést arról, hogy „Szükséges-e a lányoknak az egészségtan tanulása?” Majd az adatok következik az 1889—90-ikiskolaévről. Fellemlitendő, hogy az iskolánál francia nyelvtanítónő is működött.

A tanítótesület 3 rendes és 1 óradadó tanítónöből és 6 hitoktatónöből állott. A tanszerek is szaporodtak.

A két osztályt 64-en végezték és pedig 7-en kintőben, 11-en jelesül, 18-an jól, 15-en elsőrendűen és 13-an másodrendűen.

(Vége következik.)

Városi közügyek.

A városi közgyűlés.

Arad, július 9.

I.

A mai közgyűlésre félíg-meddig illet a közmondás: „Sok zaj semmiért”, amennyiben minduna indítványok, melyek a tanácsjavesolat ellen meglehetősen zajjal inszczeniroztattak, eredménytelenek maradtak. Az ellenzék elén Müller Károly vezette az ostromot három ízben, de rohama mindannyiszor megtört a tanácsot támogató képviselők soraín. Az utolsó kérdés majdnem javára dőlt el, de nem azért, mert igaz volt, hanem mert pénzkérdés volt és ebben a város atyai pártkülönb-ség nélkül nem szeretik a tréfát.

A négy holdon aluli kisbirtokosok és bérlők kérvénye, hogy a szabályrendeletek ellenére földjük természetét a városba behozhassák, eleinte meglehetősen kedvező haugulatot talált, melyet csak fokozott a referens azon kijelentése, hogy a köz-

AZ „ARADI KÖZLÖNY” TÁRCZAJA.

Július 10.

A Balaton és környéke.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Balaton-Almádi, július 6.

I.

Megszoktuk már nemzeti büszkeség-ből a Balatont „Magyar tenger”-nek nevezni. Igaz, hogy kiterjedésénél fogva nem illet meg e név azt a 71 km. hosszú és legfőlebb 13 km. széles tavat, de tulajdonságaiban igen sok hasonlóság van a valódi tengerrel. Az orvos azt mondja, két balatoní fűrdő fölér egy teigeri fűrdővel; a hajós némelykor csak olyan viharokat áll ki, mint akár a tengeren a halász; tengerparti lakosok mód-jaként halászik rajta; szóval nem éppen erőltetett neve a „Magyar tenger”, s ha már e kis tengerre büszkéek vagyunk, azt bizonyosan azért tesszük, mert teljesen magyar. Magyar partokat mos minden oldalról; magyar szó hangzik partjain; magyar dalt zeng mindenütt rajta a halász; még a néprege is magyar tündérekrekről beszél, kik holdvilágos éjente ezüst fátyol ruhában jelennek meg a „Magyar tenger” sima tükreben. Ez az igazi magyar tenger!

A mi tengerünk leírásában nem követhetem Jókai ragyogó fantáziáját; nem mérközhetem Endrődi Sándor költői szép gondolatáival; de érzelmem azt sugják itt ragyog legszelidebben fölöttünk a magyar ég, itt pompázik legfőnségebben a természet; itt van a magyar tündérek hazája.

„Extra Pannoniam non est vita...” Ez a vidék, mint egykori római provin-

czia, — Pannonia superior — mint frank-német tartomány Privina fejedelemsége alatt, mint szláv birtok Szvatopluk alatt, sőt még hun és avar emlékekben is bővelkedik, de valamennyi közt a szlávok hagytak hátra legtöbb emléket. Maga a Balaton név is szláv eredetű. Blatto annyit tesz, mint tó, vagy mocsár; ebből csinált a német Plattensee-t, a magyar pedig Balatont. Nagy vonzó erőt gyakorolt e tó és természeti szépségeiben bővelkedő környéke mindenkor a körülötte élők népekre; a magyarság is ezeréves emlékeket tud már itt felmutatni, és a leg-tisztább magyar elem lakta mindig és lakja még most is a Balaton partjait; ősi foglalkozása, a halászat és vadászat vonzotta őt ide, csak a több haszonnal járó föld- és szőlőművelés hagyatta el vele némileg ősi foglalkozását, de csakis némileg, mert még most is azt mondhatjuk, hogy itt minden ember halász is egyuttal. S valamint az alföldön juhászról, csi-kőről szól minden népballada vagy románcz, itt halász vagy csolnakos a dal hőse. Sőt van egy eredeti magyar néprege is a Balaton eredetéről, mely így szól:

A Balaton medencéje egykor szép, virányos mező volt; egy zsarnok természetű ur birta azt, kinek egyetlen szende kis lánykája volt Iluska. Ez a zsarnok ur igen kegyetlenl bánt egyetlen gyermekével; ütötte, verte, mert ter-hére volt neki minden, még az élet is. A kis lány ki nem állhatta tovább apja kegyetlen bánásomódját, elszökött a ház-tól s egy juhász-kunyhóban rejtőzött el. A zsarnok ur halálra kereste lányát, de nem találta sehol, mert lánya átöltözvén:

parasztruhába, szép szőke haját levágta, az öreg juhászsál reggeltől napestig künn járt a mezőn, a juhokat legeltetni. Így folyt nap nap után, év év után. A szép kis Ilusból deli szűz lett az öreg juhász gondos ápolása, nevelése mellett. Amint egyszer a szép Ilus egyedül legeltette volna a nyáját, arra jött egy királyfi s ez az első látásra beleszeretett a szép juhász-lányba, meg is kérte azonnal az öreg juhásztól Iluskát, de ez nem merté odaadni a lányt neki, hanem azt mondta, menjen el a lány igazi apjához s kérje meg tőle. A királyfi elment a zsarnok urhoz, megkérte lányát, de az apa ezáltal megtudván lánya hollétét, tajtékozó dühvel rohant lánya felkeresésére, ki a hóféhér gyapjas báránykák közt csakugyan fel is találta. A legistenelebb szitokkal szólította őt meg. A szép Iluska kérélelőleg térdre esett atyja előtt, kegyelemért, bocsá-natért esedezvé, de ez még nagyobb haragra gyújtotta a kegyetlen apát s féktelen dühében egy nagy kőhöz nyúl, hogy vele agyonszajtsa hálátlan gyermekét. De alig emeli föl a követ két kezével, víz bugygyant föl a földből, mely néhány perc alatt elöntötte az egész vidéket. Senki sem menekülhetett meg a veszedelemből; Iluska is itt lette sirját hóféhér gyapjas báránykáinak közepét. Szelleme még most is megjelenik holdvilágos éjente éjféltájban a Balaton sima tükre, körülötte ezüstgyapjas nyája a holdvilág fényében fűrdő apró vízfod-rocskák alakjában.

S a nép hiszi, hogy a Balaton part-ján található congeria kagylók, melyek kecske- vagy birkakörmeire em-

lékeztetnek, Iluska nyájának megkö-vesült körmei. Valahányszor pedig a Balaton a legesenedebb időben is háborogul kezd s nagy hullámokat vet a partok felé, mindannyiszor szentül meg van győződve, hogy az eltemetett zsarnok apa lelke igyekszik hullámsírijából menekülni. Ezt a csodálatos tümenényt azonban egy jeles geologusunk úgy fejté meg, hogy a Balaton fenekén vulkánikus kö-források vannak, melyek, ha időközön-ként ki-kitörnek, a fölöttük fekvő víztö-meget hullámszába hozzák. Ezek azok az úgynevezett endogen működések. Tehát eszerint a Balatonban és környékén még mindig működnek vulkánikus erők, amint működtek egykor a régmúltban, midőn Badacson, Tátika, Szigliget, Somló bazalt-kupjai emelkedtek ki tüzhányó hegysé-ként; de működik még most is a vulkánizmus szemünk látára a balaton-füredi savanyvíz és a keszthelyi hév-víz pro-dukciójában.

Hát nem igazi tenger a mi Balato-ununk!?

Még pedig „Magyar tenger”!

Lejtényi Sándor.

Anyaság és feleség.

(A „Róbert hadnagy” folytatása.)

Az „Aradi Közlöny” számára francziából fordította: (H. Mt.)

Törös Tivadarné.

A kocsit már készen állott befogva. Hirtelen bevezéget öltözés és gyors reg-geli után a hercegné meg elment Cha-landray kisasszonyhoz, hogy megléle. Klárát szinte egészen láz nélkül találta és még jobb állapotban, mit az előző estén. Amint ebből örömeben derült arcz-czal lépett ki a fiatal leány szobájából,

Móricz eljé jött és kérlezködött huga hollyéte felől.

— Klára a lehető legjobban érzi ma-gát, — szólt a hercegné — és én való-ban örvekedek, hogy én mondhatom leg-először ömek ezt a jó hírt.

— Igazán boldog vagyok — felelt Móricz. — Hanem, pszt! azt nem kell na-gyon haggosan kiáltania.

— Es miért?

— Először is azt kockáztatja, hogy tönkreteszí azoknak az erekyeknek a hiteleit, ahova bucsura akar menni.

— Most már hallgasson ön! Ön, ön egy pogány!

— Lehetséges. Oh istenem, hercegné higgye el, hogy én teljesen igazságos vagyok magam iránt. Pogány vagyok, rossz csont, örül, minden ami csak önek tetszik, hanem azért nagy hajlandó-ságom van. a legelénkebb rokonszenvvel viseltetni egy imadásra méltó keresztény nő iránt.

— Ebben sohasem kételkedem, ked-ves Móricz.

— Hozzáteszem, hogy ez a pogány szükség esetén képes volna nem egy ves-zélylyel szembe szállani a keresztény nőért.

— Ohó! — kiáltott fel a hercegné mosolygva — a keresztény nő nagyon hálás az ajánlatért, hanem reméli, hogy nem lesz rá szüksége.

— Ki tudja? Hallgasson rá, her-cegné, én nem szerencsételtet meg en-gem bizalmával és én nem is kérem a bizalmát. Azonban abban a pillanatban, amikor ön bucsura készül, legyen az ves-zélyes vagy nem, amint önek tetszik, kegyeskedne-e engem elfogadni lovas kísé-rőjének?

— Ön egy nemes szív. Móricz ur. — szólt a hercegné, kezét nyújtva a fiatal embernek — azonban én nem fogadhatom el ajánlatát. Önnek el kell mennie Montagnay Gaston urral a futtatásra, azaz éppen az ellenkező irányban, mint a melyben én indulok. Ne aggodjunk miattam.

gyűlésnek nincs joga saját szabályrendeleteit ideiglenesen felfüggeszteni. S aligha keresztül nem megy a kérvény, ha a főispán két argumentumával a tanács részére nem billenti a mérleget: az egyik az, hogy sehol, még a falusi községekben sincs a gabona behordása megengedve; a másik, hogy ott legyenek az oltásnál azok a képviselők, kik a termésnek a város belterületén leendő felhalmozása által szerves viszonyokat teremtenek szabályozás által. A kérelmezők gatyás és kéknadrágos küldöttsége a karzatot hallgatta ügye tárgyalását s volt valami keserű humor benne, midőn a közgyűlés után saétoszló városatyák közül éppen egy olyat aposztrofált nem a leghizelgőbb szavakkal egy öszbe borult földész, ki mellettköz szavazott.

Legérthetlenebb és éppen azért neveléses volt a Szárazér szabályozása elleni támadás. Kitért, hogy az ellenzők sem a szabályozás lényegéről, sem annak Arad városát érintő jelentőségéről fogalommal nem bírtak. A vizjogi törvényről épp oly kevés tudomásuk volt, mint arról siralmas állapotokról, melyeket a Szárazér a város egy részében állandósított s melyeknek megszüntetését éppen a benyújtott szabályozási tervezet célozta. Itt szavazásra sem került a dolog.

A „Budapesti Látogatók Lapja“ számára megszavazandó 500 fitnyi szubvenzió sokkal komolyabb vitát keltett. Azt tartotta a bizottsági tagok egy része, hogy „a jó bor czéger nélkül is elkél“, és sokalta az 500 fitnot a képes reklámért s a kliséket szívesen odaengedte volna a szerkesztőknek 200 fitért. A végén 26 szavazattal 24 ellen mégis győzött a tanács javaslata.

A gyűlés lefolyásáról adjuk az alábbi tudósítást.

II.

Fábián László főispán elnökle alatt jelen voltak: Salacz Gyula polgármester, Hoffbauer Lajos főjegyző, Sarlot Domokos főkapitány, Parocz István és Varsass János tanácsosok, Perger János ügyész, Kádás Kálmán jegyző, Bing Vilmos, Schuster Henrik, Millig József, Lusztig Adolf, Marek Samu, Barabás Péter, Greiner Károly, Magyar Vilmos, Turay Antal, Müller Gyula, Pollák Gyula dr, Kiss István, Mittelmann Bódog, Tisch Mór dr, Pozsgay Lajos dr, Bing Ede, Kugler István, Reicher Károly, Pekár Károly, Várjassy József, Boros Vidá, Bund Henrik, Domonkos Lajos, Müller Károly, Novotny Lajos, Jánosy Deimján, Vass Gusztáv, Virágh Lajos, Mosóczy Gábor, Varga József, Mittner József, Vizer Péter, Solcz Gyula, Dániel Kálmán, Pohl Károly, Lukácsy Miklós, Domány József, Avarffy Ferencz, Hadányi József, Koray Károly, Kristófy János, Illés László, Madarász József, Keresztes Gyula dr, Mittner József, Ring Lajos, Prodanovics Dóme, Sallay Béla dr, Weisz Dávid, Kilényi János, Blaskovics Antal, Klein Soma.

A napirend előtt Fábián főispán tudatja a törvényhatósággal, hogy a jövő hóban Nagyváradon tartandó hadgyakorlatokra a király ő Felsége is megjelenik. Ez alkalmat, úgy hiszi, a város törvényhatósága örömmel fogja megragadni, hogy hűségének és ragaszkodásának adjon kifejezést. Egy küldöttség választását hozza e célból javaslatba. A küldöttség a főispán vezetésére alatt a következ-

zőkből alakult: Salacz Gyula, Sarlot Domokos, A t z é l Péter, Hász Sándor, főt. Já n o s s y Demján, Bing Vilmos, Lukácsy Miklós, ifj. Kristófy János, Domány József, Niko lits Péter, Grünwald Ferencz.

József főherczeg leányának, Margit főherczegnőnek legközelebbi esküvője alkalmából egy hódoló felirat fog intézteni a törvényhatóság által.

Ezek elhatározása után következett a napirend.

A polgármesteri jelentés a lapokban közöltétvén, felolvasás nélkül tudomásul vétetik.

Radovány György és társai felebbezést nyújtottak be a tanácsnak a tüzendészeti szabályzat 5 §-ának módosítás iránt hozott határozata ellen. A tanács a felebbezést elutasítja kéri.

Müller Károly a tanács javaslata ellen szóval fel. Ha eddig nem történt baj azáltal, hogy a gabonát az egyes kisbirtokosok saját belterületükön nyomatták, most se fog történni. Nem fogadja el a tanács javaslatait.

Müller Károly, Barabás Péter, Mittner József és Barabás Béla szintén oly értelemben emelnek szót.

Salacz Gyula megjegyzi, hogy ő maga sem volna ellene a szakasz kivált módosításának. Hanem ezt jobb lett volna annak idejében eszközölni s nem most, midőn már a szabályrendelet megerősítve van.

Szavazásra kerülven a kérdés, a tanács javaslata nagy többséggel elfogadott.

Az italmérséssel foglalkozó üzletek iránt alkotott szabályrendeletre nézve a tanács lényeges módosításokat javasol.

Mittner József a módosított szabályrendelet kinyomtatását és annak a törvényhatósági tagok közti szétosztását indítványozza, hogy ahhoz mindenki hozzájárulhasson, megkritizálhassa.

Salacz Gyula polgármester kijelenti, hogy a módosítás a minisztérium által kinyomtatott, azon változtatni nem lehet, kritikának pedig egyáltalán nincs helye.

Mittner József a felvilágosítás után visszavonja indítványát.

Ludrovay Tóth István mérnöknek két havi szabadságról adatott.

Vannay Gyula fogalmazó az állam-tudományi vizsga letelezéséből felmentést engedélyezett határidő meghosszabbítását kéri.

December 1-éig meghosszabbítatik és erről a belügyminiszternek jelentés tétetik.

A csatornázás pályázati feltételei, melyeket a kiküldött bizottság elkészített, egyhangulag elfogadtattak.

Urbányi János volt városi főkapitányának hivatalba lépése idejéről 1861-től egész 1888-ig számított tényleges szolgálatait a törvényhatóság 238 fnt kegydíjat szavazott meg. Ilyenformán Urbányi évi nyugdíja 1312 fntot tesz ki.

Több apróbb folyóügy elintézésére után a Szárazérre került a sor.

E részen Müller Károly a tanács javaslata ellen foglal állást. Nem fogadja el, hogy a kiküldött bizottság javaslata alapján szabályoztassék a Gáj alatt elvonuló szárazéri meder. A Neumanok csatornáját is szeretné belevonni.

Ily értelemben szólal fel Greiner Károly is.

Salacz polgármester és Virágh Lajos felvilágosításai után a törvényhatóság elfogadta a tanács javaslatát.

Szalay Mihály, a „Budapesti Látogatók Lapja“-nak szerkesztője, anyagi támogatást kér a városától. A tanács 500 fitnot javasol megszavazni.

Müller Károly újra egy indítvánnyal lép fel, habár már két indítványát lesza-

vazták. Miután a város kasszája nem a legjobban áll, nem egyezik bele abba, hogy a városi ily célra 5000 forintot adjon ki. Ebbe semmi szin alatt bele nem megy.

Avarffy Ferencz 200 fnt segélyt elégnek tart, de azt sem szubvenzió czimben.

Salacz polgármester 300 fitnot ajánl megszavazni.

Barabás Béla dr maga részéről megadná az 500 fitnot.

Illés László 300 forintot elegendőnek tart.

Boros Vidá, fejtegetvén a vállalat hasznát a városra nézve, a tanács javaslatát pártolja.

Fényes Dezső, Bing Ede és Mittner József a tanács javaslata mellett, Keresztes Gyula dr ellene emel szót.

A kérdés szavazására bocsájtattván, a tanács javaslata elfogadott.

Ezzel kapcsolatosan Salacz polgármester egy bizottság megválasztását indítványozza, amely bizottság megállapítaná, mit hozzon a lap.

Ebbe a bizottságba Parocz István elnökle alatt beválasztattak: Marschall Lajos, Vörösmarty, Boros Vidá, Illés László, Lukácsy Miklós, Nesnera Aladár, Halmay Andor és Laukó Albert.

Végül tárgyalattott a kereskedő-ifjak kérvénye, melyben kéri a várost, hogy a kongresszuson képviseltesse magát.

A város a maga részéről egy küldöttséget küld ki, mely áll Salacz polgármester elnökle alatt Magyar Ferencz, Parocz István, Institutórisz Kálmán, Lusztig Adolf és Varjassy József tagokból.

Ezzel a napirend kimerítettvén, a közgyűlés véget ért.

Megyei közügyek.

Folytatolagos sorrendje

az Arad megye törvényhatósági bizottságának Aradon 1890. évi július hó 14-én tartandó rendes évnegyed közgyűlésén felvesendő ügydaraboknak.

49. Almás község képviselőtestületének határozata az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatóságával a vasutépítés céljára kisajátított földterület kártalanítása iránt köztett egyezség tárgyában.

50. Barakony község képviselőtestületének határozata, a Baktay György terhén nyilvántartott közútköltség leírása iránt.

51. Szent-Leányfalva község képviselőtestületének határozata, a kincstár tulajdonát képező kocsmaépület megvétele tárgyában.

52. Új-Paz.-Varsand község képviselőtestületének határozata, Szintnye község határában legelőterület kibérelése iránt.

53. Fakert község képviselőtestületének határozata, az előfogatozási költségek kivétele iránt.

54. Szent-Leányfalva község képviselőtestületének határozata, az előfogatozási költségek kivétele iránt.

55. Új-Szentanna község képviselőtestületének határozata, a községi rendőr fizetésének leszállítása tárgyában.

56. Elek község képviselőtestületének határozata, behajthatlan közútköltségi hátralékok leírása iránt.

57. Elek község képviselőtestületének határozata, a Braun András terhén nyilvántartott földhasznosbér hátralékának leírása tárgyában.

58. Elek község képviselőtestületének határozata, behajthatlan törzsvagyonalap követelések leírása iránt.

59. Erdőhegy község képviselőtestületének határozata, a korecsmaépület és nagyvendéglő és a nagyéri legelő-földek vételárának fedezése céljából kölcsön felvétele tárgyában.

60. Otlaka község képviselőtestületének határozata, a közlegetől eszközlő foglalkások visszaszerzési költségeinek fedezése tárgyában.

61. Bonczsd község képviselőtestületének határozata, a község területén eszközölendő közszenkutatás ügyében.

62. Almás, Alesill és Bogysd községek képviselőtestületének határozata, a községi területeken eszközölendő közszenkutatás tárgyában.

63. Jósász, Fényes és Holdmezés községek képviselőtestületének határozata, a volt jószási közigyűlés lak eladása iránt.

64. A kókrai körjegyzőséghez tartozó községek határozata, a körközigyűlés fizetésének leszállítása tárgyában.

65. Scheer Sámuel és* Müller Ferencz borosjenői lakosoknak felebbezése Borosjenői község képviselőtestületének az italmérségi illetékek kivétele tárgyában hozott határozata ellen.

Kiadta: Banihy Antal báró, főjegyző.

† Pejacsevich Miklós.

Az elhunyt Pejacsevich Miklós halálhíre mindenfelé élénk részvétet keltett s a részvét és fájdalom napról napra szélesebb körben nyilvánul. Így az e hó 9-ére kitűzött bécsujhelyi lóversenyt gróf Pejacsevich halála következtében elnapolták.

Gróf Pejacsevich Miklós utódlaként herczeg Lobkovicz Rudolfot, a jelenlegi kolozsvári hadosztály-parancsnokot emlegetik.

A negyedik hadtest parancsnoksága Fűx vezérkari századost küldte Gasteimba, hogy az elhunyt parancsnok temetését illetőleg intézkedjék. Fűx százados 10-én délelőtt 10 órakor érkezett Gasteimba, a honnan a délutáni órákban a temetésre vonatkozó intézkedésekről távirati értesítést küldött a IV. hadtest parancsnokságához.

E távirat szerint a beszentelés szerdán reggel 9 órakor megy végbe Gas-

teinban. A beszentelésen jelen lesz a király is nagy katonai kíséretével. A beszentelés után az érczkoporsót légmentesen elzárják a vasuton Bécsen, Szombat helyen és Eszéken keresztül a szlovonai Rétfalura szállítják, hol a családi sírboltban helyezik el. Rétfalun a temetés e hó 12-én, szombaton megy végbe nagy katonai pompával. A végtisztességtételre Budapestről több katonai méltóság utazik le és helyek koszorút a ravatalra a hadtestparancsnokság és a téparancsnokság megbízásából.

Pejacsevich gróf jobbkarjának elvesztéséről igen érdekes hírt közöl a „Pester Lloyd“. E hír szerint a lovassági tisztek körében azt állították, hogy a rivalitás Edelsheim és Pejacsevich között már az 1860-ik évi hadjárat óta datálódik. Edelsheim báró akkor annak a lovassági osztálynak volt parancsnoka, melyhez a Pejacsevich által vezényelt huszár-ezred is tartozott.

A königráti csata alatt báró Edelsheim parancsot adott gróf Pejacsevich ezredesnek, hogy ezredének két százada bizonyos irányban haladjon előre a terrénum földerítése végett. Pejacsevich a kivittet az alezredesre bízta, s maga a többi századnál maradt, melyek mégis csak az ezred zömét képezték. Az alezredes éppen el akart lovgolni, midőn Edelsheim odaérkezett.

— Mi történnik itt? — kiáltá Edelsheim báró.

Pejacsevich ezredes megettette a jelentést. Edelsheim báró erre éles hangsúllyal jellemezte meg:

— Ezredes ur, én azt gondolom, hogy tulajdonképpen az ezredparancsnok dolga lenne ilyen kényes feladat mellett a két század vezetése.

Oly pillanatban, midőn minden oldalról az ágyuk dörögnek s a sortűzek ropognak, egy Pejacsevich gróf ily megjegyzést nem mondhat magának kétszer. Rögön átadta az ezredparancsnokságot az alezredesnek s személyesen állt a két század élére. Egy negyedóra mulva egy porosz golyó szétzúzta Pejacsevich gróf jobbkarját, melyet aztán amputálni kellett, így beszéltek legalább az esetet a lovassági tisztek.

Legujabb posta.

— Angolok és törökök. Mint Konstantinápolyi diplomáciai körökben hírlík, a porta most Londonban jegyzéket adott át, melyben vonatkozósal a Salisbury és Rustem hasa közt folytatott eddigi tárgyalásokra, az angol kormány részéről felállított feltételtől eltérőleg, Egyiptom kiürítését illetőleg határozott időpont megállapítását követeli és ama kívánságának ad kifejezést, hogy az esetleges újból való megszállás joga szintén csak bizonyos időpontig maradjon érvényben.

— Bizalmi szavazat a francia kormányban. A szenátus ülésében Chesnelong a vicói iskola világvá tétele miatt interpellál, ő azt törvényesítésnek és a lelkiismereti szaladság elnyomásának mondja. B a u r g o i s közoktatásiügyi miniszter válaszában kimutatja, hogy azon iskolának világvá tétele a törvényt egyáltalán nem sérti és beszédjét azzal a megjegyzéssel végzi, hogy a kormány politikája e szavakban összegzehet: „Okosság és szilártság a törvény alkalmazásában.“ Miután még többen szólottak, B u f f e t azt indítványozza, hogy a ház a kormány eljárása fölött rosszasálat fejjeze ki. A szenátus azonban 185 szavazattal 60 ellenében a D e m o l e által tett indítványozott napirendet fogadta el, mely szerint a kormány csak a törvényt hajtotta végre és a szenátus bizalmát fejezi ki az iránt, hogy a kormány a törvényt végrehajtását a jövőben is biztosítani fogja.

— Bulgáriai híre. A szófiai bíróság néhány nap mulva befejezi a Kiszov ezred elleni elővizsgálatot; úgy látszik azonban, hogy a vádolt bűnösségére vonatkozólag nincsenek bizonyítékok és hogy ennélfogva be fogják szüntetni az eljárást Kiszov ellen.

— Rendőrzavargások. A bowstreeti zavargások egész hajnali 2 óráig tartottak; a tömeg csak akkor kezdett oszlatkozni. A zavargó tömeg jelentékeny károkat okozott; sok házat megrongáltak és igen sok ablakot bevették. A zavargók közül sokat letartóztattak.

Táviratok.

— Védekezés a kolera ellen. —

Bécs, jul. 9. (Saj. tud. táv.) A „Wiener Zeitung“ miniszteri rendeletet közöl, mely a ragályos betegségek behurcolásának megakadályozására végett a magyar kormányval egyetértőleg eltiltja a rongyoknak, ócska ruházatoknak, ócska alatt-szoknának és köteleknek, használt fehérneműeknek és használt ágyneműeknek behozatalát és átvitelét. Spanyolországból és Kisázsából.

— Az angol katonai zavargásokhoz. — London, jul. 9. (Saj. tud. táv.) A katonai hatóságok elrendelték, hogy a grá-

nátos-ezred második zászlóaljának legénysége a kaszárnnyában maradjon, és hogy a zászlóalj később áthelyezendő. A londoni katonai kerület parancsnoka értesítette a zászlóaljat, hogy az east Yorkshire ezred a Wellington-kaszárnyában helyeztetik el, hogy az őrséget átvegye és többi teendőit végezze.

— Időjárás Amerikában. —

New-York, jul. 9. (Saj. tud. táv.) Az Atlanti Óceán partjain rendkívül nagy a hőség.

Naptár.

Julius 10. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Amália. — Protosztán naptár: Amália. — Görög-orosz naptár (június 28.): Csüt. és J. — A nap két óra 14 perczkor, nyugszik 7 óra 55 perczkor.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 762.0 mm., délután 2 órakor 761.5 mm. Hőmérséklet: reggel 7 órakor C° +16.3, délután 2 órakor C° +20.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 3. délután 2 órakor DN. 6. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután föborult. Csapadék az utolsó 24 órában: 0 mm.

Honvédek temetése.

42 éves halottak sírbátétele Vizaknán. —

Vezőfényes, szép és örök időkre szomoruan emlékeztetés nap virradt ma Vizaknára.

Az égiek is úgy akarták, hogy ne zavarja meg a multak fájó emlékei borongó kegyeletet semmi. A szabadságharczban elesett honvédek temették. Nemzeti és rangbeli különbség nélkül jelent meg az ünnepen akkora résztvevő közönség, amelyet itt ritkán látunk.

Alkalmat adott e szomorú ünnepeknek a kimutatására, hogy mikor a mult emlékeinek áldozunk, kegyeletünkben a részvétel vallás- és nemzeti-különbség nélkül minden oldalról tud és akar nyilvánulni.

Amint már tudva van, a vizaknai régen fellaggyott „nagy akna“ (szükdéi bánya, Echo) titokzatos és mély ürege sok ideig nyugvóhelyül szolgált az 1849. évi február hó 4-én elesett és oda bedobott honvédeknek. A romboló és ismét alkotó viz ereje a régi hősök porhüvelyéből ötöt 42 év múltán a felszínre vetett, átadva őket a földnek, hogy örök pihenőre az ő kebelén térjenek.

A hősök második temetése volt ma, olyan részvételével a közönségnek, melyről méltó megemlékezünk.

A hatóságok összehíltották a temetési sorozatot. A rendezés minden pontja komoly és méltóságos volt, s nagyszerűvé tette az ünnepet.

A „nagy akna“ tegnap reggel 5 holttestet adott fel mélyéből. Ezen testek óvatos kiemelés után koporsóba tetteitök és a bányaterületnek egyik közeli üzemi épületébe helyeztettek el ideiglenesen.

A kifogott testek közül azon, amely legépebb állapotban volt, ma reggel végezte König Henrik dr nagyszabeni kir. törvényészeki és egyben vizaknai fürdő-orvos ur a boncolást.

A boncolás tényképpen állította meg, hogy a boncolt s a többi hulla is szabadságharczbeli holttestek. Így a lösebb egész tisztán látható volt s a boncolt hullán a golyó a mellkas első részén behatolva, a szív, tüdő átfurása után a válllap felső részén nyomult ki, rögtoni halált okozva.

Ott, ahol a test lösebb ütés, szurás vagy törés által sértve volt, az izomzat és a husalkatréz foszlanyszerű feketedést mutatott, míg a sörtetlon bőr alatt a hus oly jól állott meg, hogy színet sem veszett el.

Mindegyik hullán a fej felismerhetlenségig össze van zuzva. Ez a rombolás valószínűleg akkor történt, mikor a test az akna üregébe bedobott.

Általában a sósvíz teljesen impregnálta a hullákat, nemcsak a testek belső részeiben; így a boncolt hullánál — a szivbillentyűken — teljesen jól kifejlődött, paszulyos nagyságu sójegecek találattak.

Kétségtelen, hogy König dr ur érdekes és szakszerű tapasztalatait illetékes helyen nemokára olvashatni fogjuk.

A névtelen — 1849. évi február hó 4-én elesett — hősök temetése ma délután nagy és ünnepélyes kegyelettel folyt le.

Az 5 egyszerű fekete koporsó szemfedővel látottat el. Sebbnél-sebb koszoruk borították.

Az Isten szabad ege alatt volt feállítva, az említett sóbányahivatalhoz tartozó épület előtti szabad térségen egy emelvényen.

Az épület, nemkülönb a honvédelekoszlop a nagy akna körül nemzeti és gyászobogók által volt csinosan fel-disztve.

Valamennyi templomban délben megszóltak a harangok. A résztvevők már ekkor gyülekezni kezdtek.

Délután fél 5 órakor megérkezett a fűrdővonat is. 35 vaggonnal volt terhelve. A temetés színhelye körül oly nagy és

Az utak Poiton felé éppen olyan biztosak, mint Tours felé.

— De nem is az uton lehetne kellemetlenség.

— De hát akkor hol?

— Nem tudom. Kétségkívül ostoba elöbrézt az részemből. Van valami a levégőben; az arabok és a kabylek azt mondják, hogy messziről érzik a sirocco jöttét. Kérdezz meg inkább Bou-Masát.

— Közönöm, Móricz ur, köszönöm szívem mélyéből! Nincs mitől félnem és nem is félek semmitől.

— On ugy beszél, mint Czézár herczegné, mert mint ő, ő is meg van szokva mindenütt, és mindig győzni.

— Oh! semmi bók köztünk, kedves uram. En! egyszerűen ugy beszélék, mint egy asszony, akinek apja és öspái mindig derek katonák voltak és aki csak véltenségből lett nagykövetné. Hanem én azt hiszem, a lovak türelmetlenkednek és valóságos utazás van előttem. Bocsanat.

Móricz szintet katonásan szoritotta meg a neki nyújtott keztyűs kis kezét.

— Jó utat, Bradamante herczegné — kiáltott!

Vajjon a herczegné csakugyan oly félelem nélkül volt, mint ahogy ezt mutatta? Ezt kétségbe lehet vonni, mert aligült a kocsi, mikor hideg borzongás futott végig egész testén. Meglehet, hogy ezt a borzongást a reggeli hűvös levegő okozta, vagy pedig már át kezdte látni vállalatának merész voltát?

Ezalatt a lovak nagy sebességgel haladtak tovább az országúton. A herczegné még egyszer intett kezével Móricznak. Ez utóbbi néhány perczig mozdulatlanul és elgondolkozva maradt a helyén, szeméit a távozó kocsiira meresztve, azután egy új czigarettára gyujtva, in petto mormogta:

— Ha ez az asszony nem megy szemrehallókára, meg hagyom lövetni magam. Mindogy, nagyon szeretnék a Róbert helyén lenni.

Mikor a herczegné egy idő mulva bizonyos távolságban volt a kastélytól az országúton, kezdte magában mondani azt,

amit hasonló esetben a legtöbb asszony mondott volna, hogy tudniillik nagyon ügyetlen, ha ekként cselekszik, sőt talán nagyon büns is a férjével szemben, a kinek tette volna ismét elárulta; hogy jobban tette volna, ha felhagyott volna törvével, mert ha a dolog szerencsétlenségére felfedeztetnék, a herczeg sohasem bocsátana meg neki.

Mindzett mondta magában a herczegné és még sok egyebet is, időközben aggodalmas tekinteteket vetve az atkörnyező tájra, mintha biztosítani akarná magát, hogy senki sincs ott lesben vagy senki sem követi. Hanem nemokára maga előtt látta azt a helyet, ahol a Delphin Pichard apó szekere felfordult, az azt a helyet, hol annak a férfinak az oltalma alatt állott, akit most felkeresni ment. Most már késső volt visszatérni. És mit mondana Róbert, ha őt nem látná eljőnni, Róbert, aki őt várta, és akit talán életében sohasem láthat viszont többé?

Nem szabad elfelejteni azt a körülményt, hogy a herczegné, tizenöt éves korában neje lévén egy férfinak, aki iránt egyszersmind ózinte vonzalmat és mély tiszteletet érzett, sohasem ismerte sem a szerelem gyönyöreit, sem annak gyötrelmeit. Nem természetes tehát, hogy szívének egész hevével szerette a hát, aki oly csodálatos módon menekült meg a haláltól?

Mennél jobban közeledett a malomhoz, annál erősebben vert a szegény asszony szíve, mintha csak egy szerelmi találkára indult volna. Kérdezte magában, hogy emberei vajjon meg vannak-e győződve szándékainak tisztaságáról. Meg lévén szokva, hogy a legnagyobb tisztelet és becsüléssel vegyék körül, mert eddig nem adott okot a kételyre vagy a leggyeszerűbb hibával is magaviseletében, szolgáló talán még most

kegyelet néptömeg gyűlt egybe, hogy a résztvevők számát legalább 4000 emberre tehető. Ezek közül 1600 székely vendég volt.

Miután az itteni derék túzólt-testület a temetés helyére kivonult és a rend érdekében a szükséges intézkedéseket megvette, csakhamar megérkeztek a lelkeskedő katonák.

Három mozdálygyulete a gyászszertartás kezdetét, s a dalárda meghatározó utáni Szentkötőnél Bakó Endre plébános teljes ornatusban hozzákezdett a gyászszertartás végzéséhez. Maga is mélyen meghatottan, megható beszédet tartott. Ezután megindult folytonos gyászdalok éneklése mellett, fáklyákkal kísérelve, az imponzáns és megható gyászmenet a nagy akna felé.

A sír a honvédek számára a honvédméltóságok mögött, annak keleti oldalán készült. A koporsókat a gyászfátyolos túzóltók vitték.

A menet, az emberi tengeráradatban, csak lassan haladhatott előre.

Minekutána a sírhoz ért és a koporsókat lebecsülták és beszentesítettek, Sylveszter Domokos ev. ref. lelkes ur tartott remek beszédet és könyörgő imát. E kiváló beszéd soknak csalta ki könnyeit.

Ezután behatoltatott a sír s akkor egy vén honvéd: Timár Károly birtokos, volt 48-as honvédtiszt búcsuzott el szépen és érzékenyen bajtársaitól. Beszédét a költő ismert szavaival kezdte:

Nyugosznak ők a hősiak
Duló csatak után.

Ekkor a sírdomb a virágok özönével borítottatott el. A dalárda gyászdalt énekelt s mozdálygyulek szóltak. Ezzel a temetési ünnepély véget ért s így a halottak részeseit abban a tisztességben, a mit az ellenség megtagadott tőlük.

Méltó, hogy a hazafiai kegyelet megilletőve tekintsen ez esemény felé s áldozzon emléköknek.

Legyen nyugalmuk édes anyjuk: a föld kebelén cseveds, és álmuk békés!

Az egész ünnepély rendezése és lefolyása példás volt; egyenként elismerés illeti mindazokat, kik ennek ténykedésében fáradoztak közreműködtek.

HIREK.

Küldöttség a király elé. Ö Felsője a hadgyakorlatok alkalmából Nagyvárán fog tartózkodni. Arad város közönsége magragadja az alkalmát, hogy hódolatlát Ö Felsője színe előtt ott is kitegye. A hódoló küldöttség tagjaivá a tegnap tartott városi közgyűlésen a következők választattak meg: Elnök F. Ábrahám László főispán, tagok: Salacz Gyula, Sarlot Domonkos, Atzél Péter, Hász Sándor, Jánosy Demjén, Bing Vilmos, Lukácsy Miklós, ifj. Kristyó János, Domány József, Nikolic Péter, Grünwald Ferenc.

Margit főhercegnő esküvője és Aradváros. E hó 15-én megy vége József főhercegnő fensége leányának, Margit főhercegnőnek esküvője Thurn-Taxis Albert herceggel. Ez alkalmából Aradváros törvényhatósága hódoló feliratot fog innézni a fiatal párhoz és örömszülőkhöz.

Jegyzőkönyvhitelítés. Arad városi közgyűlésének jegyzőkönyve szombat délután fog hitelesítettni a főjegyzői irodában.

Arad város közigazgatási bizottsága most pnteken délután 4 órakor tartja havi rendes ülését.

Iskolázási ülés. Aradváros iskolázási bizottsága ma délután 4 órakor rendes havi ülést tart a város háza emeleti kistermében.

Waldstetten altábornagyja, a VII. hadtest parancsnoka, jelenleg Gyulafehérváron időz az 50. gyalogezred megvizsgálása végett.

Arad megye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését holnap délután 9 órakor fogja megtartani.

Szabadságok. Dálnoky Nagy Lajos főispán tikár 5 heti szabadságát nyert.

A kereskedő-kongresszus végrehajtó bizottsága a helybeli kereskedőkhez a következő felhívást intézte: „A nagy kereskedő-ijak V-ik kongresszusa városunkban lesz, s ez alkalmából Magyarország minden városából, minden vidékéről felkeresik Aradot a hazai kereskedők. Tudva ezt, kötelességünknek válik arról gondoskodni, hogy hazai kereskedőinket vendégeinkké fogadhassuk, megfélemlen a kollegialitásnak s magának a magyar vendégszeretetnek. Házigazdái kötelesség ez, melyet szívesen s mindannyiunktól telhetőleg kell teljesítenünk, s hogy a teljesítés lehetővé váljék, az első sorban az önk jóakarattól függ, melylyel üggyünk, városunk ügyét, anyagilag támogatni fogját. Mi e támogatást Önöktől a hazai kereskedők kar iránt való nagybecsülésük reményében kérjük s hangsúlyozzuk, hogy az Önk méltányos pártfogása folytán oly fogadtatásban részesíthetjük majd kereskedő-vendégeinket, mely fogadtatás méltó legyen a tekintélyes karhoz, melynek tiszteletül adatik, s

méltó legyen hozzáink: aradiakhoz is. Ismételtén kérjük az Önk pártfogását! A végrehajtóbizottság nevében: Mittelemann Bódog, Grünwald Ferenc, Bing Ede, E. Illés László, Ring Géza.

Az adókiadó bizottság pnteken f. hó 11-én a kocsmárosok III. oszt. kereseti adóját fogja megállapítani.

Katonazene. A 33. gyalogezred zenekara holnap este 6 órától fél hétig hangverseny rendezésébe Domonkosok czukrázata előtt.

Az aradi kiállítás első két fecskeje tegnap már megérkezett. Az egyik Stoll Károly aradi műhelyének remeke: a kiállítás vaskapuja, mely bár a kiállítási épület kapujául fog szolgálni, de egyszerű kiállítási tárgy is. A portale gyönyörű, vert vasból készült pompás izléssel, úgy, hogy ez a kapu egyike lesz a kiállítás legszebb tárgyainak és méltó képet nyújtand a kiállítónak mindjárt a belépésnél az aradi vasiparról.

A kiállításra érkezett második fecske: 5 darab remekművi hang, melyeknek kiállítója Novotny Antal elsőrendű temesvári harangöntő. A pompás harangokat labákra állították fel, hogy a közönség lábjak állíthessen. A harangok a legújabb szisztéma szerint készültek. Felső részükön f alakú nyílások vannak, mint a hegedűn. E nyílások nagyban elősegítik a hangzóságát. Mindenesetre szép a temesváriaktól, hogy az első igyeksenek lenni az aradi kiállításra és éppen egyik kiváló iparosuk jött Aradra, hogy mint temesvári kiállító, első legyen.

Időjárásunkkal mi aradiak meg lehetünk elégedve. Az idő állandóan pompás és a nagy meleg nem győtri többé az embert. A léget lehűtötte kissé az a sok jégvihar, mely az ország számos részében dúlt és melytől nemszak határunk, de megynk is megneveült. A jégverést Kolozsvár és környéke sem kerülte ki. A legnagyobb jégmezőszakokan esett, hol 4 ember agyonveretett s az egész ternené a sző szoros értelműen tönkre ment.

Szó felhőszakadásról értesítettek Barsmegyéről. Léva környékén e hó 7-én olyan vihar dühöngött, mint az istenítélet. A villám többször leütött, több rozskerestet felgyújtva. A vihar órási károkat okozott a természetben. — Sopronban az egész megyén pusztító vihar vonult keresztül, sok kár esett a gabonában s a sűrűn lecsapott villám két asszonyt megölt. Az Erdélyben magában esett kár rámeleg egy millió forint.

Új neve a csalásnak. Megyénk törvényhatóságához Wekerle pénzügyminiszter kérésreleletet intézett, melyben felhívja a hatóság figyelmét arra, hogy ismeretlen üzerek beutazzák a megyéket és a tudatlan népet azzal ijesztgetve, hogy a régi egyforintosok teljesen értéktelenekek, azokat poton áron összevásárolják és azután megszőknek. A miniszter utasítja a hatóságokat, hogy hirdessék a legszelebb körben, hogy az 1882-ik évben kibocsájtott 1 forintosok 1892. év június hó végéig az állampénztárnál levonás nélkül elfogadtatnak.

A menési vinczellér-iskolában október elsőjén tíz hónapra terjedő új tanfolyam nyílik meg. A földmívelésügyi miniszterium most hirdet pályázatot az intézetbe való felvételre. Mindazok, kik valamely gazdasági tanintézetet elvégeztek és a felsőbb szőlőszetben, borászatban és gyümölcsészetben gyakorlati kiképzést akarnak nyerni, augusztus 31-éig nyújthatják be bizonyítványaikkal felszerelt kérvényüket az iskola igazgatóságához, de a miniszteriumhoz címzve. A tanfolyam hallgatói lakásért és ellátásért 220 forintot fizetnek, szegénysorsuk számára 8 ösztöndíjas hely áll fenn.

A csermői országos vásár, mely a marhák közt fellépett száj- és körömfájás miatt június 29-ről elmaradt, e hó 12-én fog megtartatni.

A nevezetesség. Hogy mily egyszerű dolog az a nevezetesség, mutatja e néhány sor, mit alább közlünk s mely a temesvári lapokban garra. ritkított cikkekben jelent meg és valószínűleg be fogja járni az egész bírodalmi sajtót. De lássuk az cíket: „Farkas Menyhért ma egy hófehér kabátot és egy pepita-magot csináltott magának.” E közben meg az is megjegyeztetik, hogy jó étvágya van, nem a ruhának, hanem Farkasnak.

Baleset a laktanyában. Az aradi honvédhuszár-laktanyában tegnap délután baleset történt. Egy huszár túltöltött karabija véletlenül elszűlt és a golyó keresztülmélt a huszár baltenyerén. A katonát ápolás alá adták. Az esetet vizsgálat alá vették abban az irányban is: nem-e akaratlan lötte át a tenyerét az illető katonára, hogy így megszabaduljon a katonakötelességtől?

Születtek, meghaltak. Aradváros területén az elmúlt heten születet 34 gyermek; 21 fi, 13 nő. Elhalt 29 egyén, 17 fi, 12 nő.

Kadetiiskola. A temesvári kadetiiskolába az 1890-91. évi tanfolyamra 30 tanuló vétetik fel. A felvételt a hadtestparancsnokság csak július hó 20-áig eszközí.

A szegény tanulók részére levélbúlyokat küldöttek: Eöry István (Illava) 8650, Urbányi B. 56, Epstein Lajos 511, Sarlot Margit 200, X. Y. 200, Pinter L. 225, Götting-Katizza 300, Heim Margit 215, Leitner Paula 126, Hab-

réger Ella 150, Erbeszkern Juliska 60, Probst Klotild 100; összesen: 10,782. Arad, 1890. július 9. Csik János, egyll. gazda.

Iparos-ijak vándorgyűlése Nagyvárán. A nagyváradi iparos-ijak körében már régebben mozgalom indult meg az iránt, hogy a jövő évben a vándorgyűlés Nagyvárán tartassék meg. E tárgyban az érdekeltek széles körű tevékenységet fejtenek ki, hogy a kongresszus, melyen az ország többi ifjusági egyletei is részt fognak venni, minél-nagyobb szerű és méltó legyen ahoz a célhoz, melyet általa el akarnak érni. Nem jó lett volna ezt az aradi iparosijaknak elhalasztani a kiállításra?

Zsebrák a megyeházán. A megyeháza iktató-és kiadóhivatalában működik fáradhatatlan buzgalommal valami házi tolvaj. Nem mulik nap, hogy egyik-másik hivatalnoknak „el ne vesszen” valamije, sőt a kiadó fiókját is feltéjeztették már. A hivatalnokok hiába vigyáznak a legleesebb figyelemmel, nem tudnak rájönni, ki lehet az a „Kicskek”, aki őket olyan ügyesen és gyakran fosztogatja.

A szerkesztőségől. A szerkesztő nagyon elfoglalta ir asztalánál. Kopogtatnak. — Szabad!

Alászolgája — mondja egy bántortalan hang. — Egy kis elbeszélőst hoztam, szerkesztő ur, nem lenne szives...

Köszönjük, barátom, de nem lenne szives azokat saját maga tenni be a — papirkosárba? Hisz olyannyira el vagyunk foglalva e pillanatban — mondja a szörnyen elfoglalt szerkesztő.

A vizaknai honvéd-sír. Vizaknáról újabban az a hír érkezik a megyei központba, hogy a nagy vizaknai sílyedt aknából ismét kilenczven honvéd holttestét fogták ki. Valamennyi teljesen ép és a sebhelyek tisztán láthatók.

A kalocsai bíróválasztás ügyében Pestmegye alispánja értekezett a miniszterelnökkel, ki a belügyminiszteriummal fogadt az alispánt. Pestmegyei tisztifőügyésze már benyújtotta indítványát, mely anyagát fogja képezni a solti középírás főszabiraja ellen megindítandó eljárásnak.

Párbaj a fürdő miatt. Sajátságos eset történt Berzán a napokban. A körjegyző fürdőni ment a kertjét mosó csatornába és pedig falusi szokás szerint meglehetősen fogytakos öltözetben. A friss vizet kissé kipihenni kikuporodott a partra. Egyszer csak azt veszi észre, hogy egy gyermek, meg egy bájos, jól kifejtett kisasszony uszik feléje és távolról fixszirozzák őt. A körjegyző udvariasan tudtára adta a kisasszonynak, hogy tekintse nemkülönbséggel, a bájos kisasszony visszakedjék visszavonulni vagy addig, míg a vízbe veti magát, melynek csobogó hullámai elfedik őt, vagy míg felöltözve, szalonképes lesz.

Mit ugz az ott? Úszatok csak tovább. E a víz az enyém!

Ez a fatális közbeszólás a harmadik szomszédból hangzott és pedig a berzai birtokosnó ajkairól.

A jegyző erre még kuporgóbb helyzetet vett föl és átköltött, hogy sziveskedjenek őt se menaszériának, se háziállatnak nem tekinteni.

Erre megindult a polemia a vizből a part felé meg vissza. Az egész azzal végződött, hogy majd a papa így (a birtokos) és majd a mama amugy.

Az ellenfelek elhagyták a küzdteret, vagy inkább a küzd-vizet és következett az ügy folytatása.

A birtokosnó ugyanis jónak látta a körjegyzőhoz elküldeni fiát A. Sándor tartalékos hadnagyot, illetve annak segéjét Cz. László és F. Sándor urakat, utóbbi tart. hadnagy.

A körjegyző annak rendje és módja szerint párbajra hivatott.

Csak kettőről feledkeztek meg, t. i. hogy a jegyző koros ember és hogy a kihívást a körjegyző hivatalhelyiségében ejteték meg.

A jegyző, ugy is, mint hivatalos személy, a párbajt el nem fogadta és hivatkozva a btkv. 298. és 294. §-aira, az esetet feljelentette a bíróságnak s az eset bírói uton fog megoldást nyerni.

Igy beszélék ezt a berzai csatorna-jad, dryad, hamardyadjai és egyéb vízi fél isteni.

Tilos a bemenet. Egy németországi egyetemli városban esett meg a minap e mulatságos história. Csendes, nyári holdvilágos este kiment egy pár jó pajtas a külvárosba sőt inni. Mire lábuk alól elvesztették az „európai politikai egyensúly”-t, késő éjszaka lett. A hold ragyogott s a föld lábuk alatt ingott. Ez ütészzerű ingása a város felé visszalödtotta az egész jökévdű komponját. Egy épülfőlfőben levő házra kitett „Tilos a bemenet” tábla az egyik nebuló izmait munkára serkentette. Felmászott s a táblát nagy ujjongással leemelte. Közmegegyezéssel bevették a városba s az egyetem főbejárója fölé szegeztek. Másnap reggel előadásra gyűl a hallgatóság. A „Tilos a bemenet” láttára „kerteuchot” csinál mindenki. A tanárok megjelennek prelekozióra, diák nincs sehol sem, meg a legszorgalmasabb is hiányzik. Pedelus, rektor s dékánnak fő a feje. Vajjon mi az oka e általános diák-sztrájkknak? Általános lótas-futas. Nagy sokára észreveszik a kapura kiszögeezett nagy táblát s a diákégs s összecsedőült nagy közönség halhotája között eltávolítják.

A kolera vonatkozólag újabban a következő sürnyörgők érkeztek: Madrid, július 8. A belügyminiszter a minisztertanácssal közölte, hogy a kolera Gandiá-

ban terjedőben van s vasárnap 19 beteget és 6 halalozás fordult ott elő. A miniszter összehívta a minisztertanácsot a szükséges intézkedések megvételére végett. Madridban az egészségégi állapot kitűnő. Valencia, jul. 8. Valencia tartományban tegnap 28 koleraeset fordult elő. A városban nem volt újabb koleraeset.

Küldöttség Baross miniszternél. Piski-telep polgárainak küldöttsége Szathmáry György orsz. képviselő vezetésével kedden tisztelgett Baross Gábor kereskedelemügyi miniszternél. A küldöttség hálás köszönetet fejezi ki a miniszternek mindazon ténykedéséért, melyek mindinkább képesítik Piski telepét arra, hogy annak exponát vidékén fontos kulturai és nemzeti hivatásának megfelelhessen. Különösen azt közölte meg a küldöttség, hogy Baross közlekedési és belügyminiszter korában elhatározó intézkedéseket tett a 2000 intelligens lakossal bíró telepnek önálló községgá alakítására; meg azt, hogy 13,000 forintot Piskitelepre olyan kisdévodát építtetett, mely ugy az épület, mint a reá váró misszió tekintetében ritkítja pártját az országban. Együttal az iránt nyújtott be kérvényt a küldöttség, hogy a telepen levő fogyasztási szövetkezeti fiók működése az ottani kereskedők és iparosok életérdekeivel összhangba hozassék. A miniszter nyájás előzékenységéggel fogadta a küldöttséget s megígérte, hogy az utóbbi ügyet alaposan megvizsgálgtatván, a méltányosságnak s a jogosult érdekeknek megfelelően intézندی el.

A félmillió tennő. Felletár Emil dr országos főügyész levelével, melyben a lottó-tokokat reklamáta, a törvényszék táviratilag válaszolt, hogy a küldeménynek okvetlen meg kellett érkezni Budapestre. A kedd délutáni postával azután vegre megérkezett Felletár megnyugtató válasza, hogy a tokokat már megkapta.

Vozáry vizsgálóbíró nagy erőlyel folytatja s legfeljebb két hét múlva befejezi a vizsgálatot. Akkorra a tokokkal eszközölt vegyi vizsgálat eredménye is meglesz s így valószínű, hogy az újabb végtárgyalást augusztus derekán meg fogják tartani. A tegnapelőtti tanúkihallgatások rendkívüli érdekes adatokat hoztak napvilágra. Szobovits a végtárgyaláson tudvalevőleg azt vallotta, hogy butorát szibárusoknál vásárolta össze. Egy helybeli butorkereskedő azonban azt vallotta a vizsgálóbíró előtt, hogy az elegans butorokat ő szállította Szobovitsnak, aki azokért egyszerre megfizetett.

Uramovits nyugalmazott kapitány, ki egy temesvári lap nyílt-terében házi perpatvarok miatt már két év előtt lottó-defraudánsnak nevezte Szobovitsot, azt vallotta, hogy Szobovits és neje, Farkas Menyhért elfogatása után, ékszerüket, melyeket azelőtt tüntetőleg hordtak, összecsomagolták és egy ismerősüknél elrejtették. Szobovits tagadja, hogy neki ékszerai volnának. Trautmann Alojzia, Szobovitsék akkori cselédje megerősíti Uramovits vallomását. Annak idejében ő szolt neki a feltűnő dologról. Huzli órás előadja, hogy nála Szobovits drága arany óráit és láncot vett s árát egyszerre fizette meg. Vozáry vizsgálóbíró egész délután Puspökynt hallgatta ki.

Gyilkos kisasszony. Rémes gyilkosság tartja izgalomba Derecske községét. Móri Agnes — Móri Mihály gazdag földbirtokos 18 éves leánya — e hó 4-én a mezőn puskával agyonlötötte Gulyás János 21 éves derecskei ifjút, egy gazdag özvegyasszony egyetlen fiát. Móri Agnes a kerülő fegyverét kérte kölcsön s azt Gulyás homlokának szegezte, aki a lövéstől szörnyet halt. Móri Agnes erre atya házához menekült s ott a csendőrség azzal elrogtá. Azt beszélék, hogy a leány s az ifjú már rég szerettek egymást, de szülei ellenzése következtében nem lehettek egymáséi. Az öngyilkosságot egytűtenen határozták el, de Gulyásnak nem volt bátorsága sem a már régebben beszerzett méreg bevitelére, sem a puská elszűtésére. Ezért végezte ki Móri Agnes, kinek azonban vagy ideje, vagy bátorsága hiányzott ahhoz, hogy magát is megölje. Az áldozatot nagy részvét mellett temették el.

Magyar lövészek Berlinben. Berlinből távirják: A magyar lövészek itteni tartózkodásuk alatt állandóan ovációkban részesülnek. A magyar lövészek ma délben tisztelgették gróf Széchenyi Imre nagykövetnél. A nagykövet ma este térszettelre diszebét rendez. Holnap a berlini magyar egylet vendége lesznek a magyar lövészek.

Rövid hírek. Szegzárdon nagy vihar volt. A megáradt patak elsodort 2 gyermeket. Mire kifogták, mindkető meg volt halva. — A királyleány tündéregéje ezimen szindarobot irtak, melyet Krecsányi Budán előadott. — Margó Czélia Nagyvárán nagy tetszés között vendégszerel. — Dumas Sándor „A thébai ut” címzen. Farabot irt a Theatre Français számára.

Közgazdaság.

Vegyes közlemények.

A sertesáború szerbiával. A Daily Newsnak jelenték Belgrádból: A Szerbia és Ausztria-Magyarország között folyó úgynevezett sertesáború ama szerződés következtében, mely a szerbiai kormány és egy angol konzorcium között ma létrejött, egészen új stádiumba lépett. Két angol, mrs. Marshal és Capon Londonból, egy nagy londoni szindikátus nevében ma aláírták a szerbiai kormányval egy szerződést, melylyel a kormány engedélyt ad nekik arra, hogy nagy sertes-vágó-

hidakat és konzervgyárakat állítsanak fel. A szindikátus kötelezi magát, hogy a szükséges munkálatokat nyomban fogamatossá; kötelezi magát továbbá, hogy az első évben 100,000 sertést és minden következő évben 40,000-ral több sertést, legfeljebb azonban 300,000 sertést fog éventen leszurni s a húst exportálni. A vágóhidak és a gyár Nisben állíttatának föl. A kormány a társaságnak tíz évi arlómentességet, az építkezéshez szükséges terület díjtalán átengedését, a gépek adómentes behozatalát s a termékek szabad kivitelét biztosítja. A társaság képviselői ma letettek a miniszteriumnál 5000 font sterling biztosítékot. (N. Fr. Pr.)

A vasutak és a hazai ipar. Baross Gábor miniszter tudvalevőleg elrendelet, hogy vasutaink, amennyire csak lehet, a hazai ipar révén szerezzék be a szükséges teikeket. És valóban ezek ma már csak oly cikkeket szereznek be külföldről, melyeket itthon nem készítenek. Az erre ellenlérdő bizottság azonban most rájött, hogy a kereskedők hazai gyamánt adnak el külföldről vett árukát és így károsítják a hazai ipart. Ennekövega jövőre meg a kisebb beszerzések is egyenesen a termelőknél fognak történni, a kereskedők pedig kötelezettek az előlőt czikkek hazai eredetű kimintatni. Téglaneműekben van itthon jó anyag és alkalmas gyár, a csövekét sem kellene külföldről venni. A ponyvák, takarók, gyapjúruák, függönyök, kárptos-munkák sat. betöltőn is kaphatók jól és olcsón.

Budapesti gabonátözsde.

Július 9.
A buza-fizlet iránya tegnap is igen szűk maradt. A kínálat mérsékelt volt, a vételkűv kedvező, a mennyben a málmokon kívül a kivétel is részt vett a bevásárlásban és mintegy 20,000 mm. adatolt el, métermézsáinkat átlag 5 kral magasabb árakon.
Amerika 1/2, centtel alacsonyabb, mérsékelt kínálat. Jó vételkűv. 25,000 métermézsza forgalom, 5-10 kral magasabb árak.
Buza 7.18-19; kukorica 5.16-17; zab 6.11-13; repce 10.9-98.

Serteskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.
Kőbánya, július 8. Az üzlet változatlan. Magyar araszói órág, néhez 42-43 frt. fiatal néhez 44-45 frt. fiatal közép 4-46 frt. fiatal könnyű 45 1/2-46 frt. közönséges (szedett) közép 4-45 1/2 frt. könnyű 4-46 frt. Szerbiai néhez 45-47 1/2 frt. közép 45-45 1/2 frt. könnyű 45-46 frt. — Serteslétszám: július 6-án volt készlet 167,041 db, július 6-án felhajtott 372 db, július 7-én elszállított 1930 db, július 8-án maradt készletben 165,453 db sertés.

Szeszűlet.

Július 9.
B. Szes-z. Készpura nagyban 48.50; kicsinyben 49.—, hordó nélkül, per 100 liter, % beléértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték-tözsden.

Budapest, 1890 július 9.

Magyar aranyárúdrék 4%	102.95
" papírárúdrék 5%	99.75
" vasuti kölcsön	—
" keleti vasuti államkötvény. I. kibocs. ..	—
" II.	—
" III.	112.50
" földterhermentési kötvény	—
" záradékkal	—
Temes-bánati földterhermentési kötvény ..	—
" földterherment. kötv. záradékkal ..	—
Erdélyi földterhermentési kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentési kötvény ..	94.—
Magyar szőlődezs-máváltsági kötvény	109.34
" nyereségm. sorjegy-kölcsön	138.34
Tiszszabályozási és szegedi sorjegy	127.50
Osztrák járádrék papírban	88.40
" üzletben	89.—
" aranyban	109.50
1860-iki államsorjegyek	140.—
Osztrák-magyar bankrészevény	94.—
Magyar hitelbank-részevény	343.—
Osztrák hitelintézet-részevény	3.30
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.53
20 frankos arany (Napoleon'dor)	9.28
Német birodalmi márká	57.35
London	116.90
20 márkás arany	11.47

KIS LOTTO.

Brünn, július 9.:
74. 51. 8. 27. 15.

Felölös szerkesztő: Vászárhelyi Béla.

Nyilttér.*

aradi polgári takarékpénztár

(a t. Minorita atyák palotájában földszint)
ajánlókik takarékpénztári betételek kamatozására 30 napi felmondás mellett 4 %, 90 napi felmondásra 5 %, mellett. Visszatfizetésék felmondás nélkül is teljesítetnek. Ajánlókik váltók és hitelpapírok leszámítolására, előleg nyújtására 3-6 hónapra, vagy folyó számlára 6-7%, kamat mellett. Kölcsönöz ingatlankokra, betáblázásra rövid, vagy hosszabb visszafizetési időre, amortizációs kölcsönök közvetítésére a kisbirtokosok földhivatalától. Minden bővebb felvilágosítás, akár levélbéli megkeresésre, vagy a takarékpénztár iroda-helyiségében nyerhető.
Kelt Aradon, 1890. márcz. 10-án.
Az igazgatóság.
* Az e rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szark.

Kevés haszon, nagy forgalom.

Teljes tisztelettel értesitem nagyrabecsült vevőimet és a t. közönséget, hogy a legújabb árucikkkel dúsan ellátam

divat-, kézmű-, rövid-, norinbergi-, febérmű-árú- és gyermekjáték-üzletemet.

Leszállított árak mellett olcsóság és a cikkek finomsága felülmulthatlanok.

- Egy vég vászon 30 rtf. 4.50, 5.50, 6.—, 7.—, 8.— frtig.
- Caoda orosz és németi vászon 5, 6, 7, 8, 15 frtig.
- Különféle vásznak rófa 12, 14, 16, 18, 20, 25 kr.
- Kanavász, oxford, sephir, 1 vég 30 rtf 5, 6, 7, 8, 9 frt.
- Különféle oxford-sephir 18, 20, 22, 25, 30 kr.
- Kartonok legújabbak 16, 18, 20, 22, 25 kr.
- Diratos barketok 16, 20, 22, 25, 27, 30, 36 kr.
- Wattmoll és fanelek olcsó árban.
- Koostáított és szines szövotok 16, 18, 20, 25 kr.
- Creipek, beogok, casmirkok, lodon dupla-szoles, mindon szinben 30, 35, 40, 50, 60, 70 kr.
- Fekete lüsterok 20, 22, 25, 30, 40, 50 kr.
- Fekete ternok, casmir és cropp dupla-szoles 55, 66, 70, 80, 90, 1.—, 1.60-ig.
- Finom oréna mosókelmék gyermek- és férfi-öltöyökre 25, 30, 40, 50.
- Vitorlavásznak 20, 22, 25, 30 kr.
- Törülközők 16, 18, 20, 25 kr.
- Asztalkendők és pohártörülők 20, 22, 25, 30 kr.
- Asztalterítők szinesek 34, 40, 1.—, 1.20, 1.50, 2 frt.
- Asztalterítők és asztalkendők 6 személyre 3.50, 4.—; 12 személyre 6, 7, 8 frt.
- Czipko és jutefüggönyök 20, 22, 25, 30, 40 kr.
- Zsalkendők fehér és szines 6 árb 40, 50, 80, 1.—, 3 frt.
- Nő- és gyermekcipők csodás olcsó árban.
- Gyermekcipők 5.50, 6.50, 7.50, 8.50.
- Bőrneműk 90 kr., 1, 1.20, 1.50, 2, 3, 4, 5 frt.
- Dolgözőingek 65, 70, 80, 90 kr.
- Finom chiffon, oxford és kreton-ingek 90 kr., 1.—, 1.50, 1.50, 1.80, 2 frt.
- Férfi lábravalók vászontól 60, 70, 80, 90 kr.
- Finom női ingek 65, 75, 85, 90, 1.20, 1.50.
- Fehér és szines alsó-szoknyák 80, 90, 1.—, 1.20, 1.50.
- Mellfűzők 60, 65, 70, 80, 90, 1.20, 1.50.
- Gyermekingek 60, 70, 80, 90, 1.—.
- Nyakkendők 14, 18, 20, 25, 30, 40, 50 kr.
- Finom női háloosztatok 70, 80, 90, 1.— 1.20, 1.50.
- Harisnyák nők, férfiak és gyermekek számára 8, 10, 15, 20, 25, 30 kr.
- Szines garnitúra 60 kr.
- Gallérok 16, 18, 20 kr.
- Manchetták 25, 30, 40 kr.
- Munkás sapkák 25, 30, 40 kr.
- Gyermek és férfi nemezslapok 1.—, 1.20, 1.50, 1.80 frtig.
- Utazó-bőröndök (Koffer) 90, 1.20, 1.50, 1.80-ig.
- Kézi kosarak 25, 30, 40, 60, 80, 1.—, 1.50.
- Czérna, selyem és glaoekostyúk minden szinben.
- Gyermekruhák hűk és leánykák részére olcsó árban.
- Szinyek, paplanok és pokróczok. Gépész-öltönyök, gyermek- és női köcsök. Mindennemű selymekendők, szabóalkák, szallagok, rüchek, virágok, gombok, szabónők, pamutok, pónes-, dohány- és szivaritörzsek, asztal- és tollkések, kanalak, fog-, haj- és ruhaköfék, uj-tisztítók és szipkák, illatszerok, albumok, iskolatáskák, poharak, csemegés-tányérok, vajtartók.

Ezekon kívül felhivom a t. hölgyközönség figyelmét az ujonnan érkezett és divatos **női tavaszi kabátok és köpenyegekre**, melyekből a legszebbek és a legvlasztékosabbak vannak raktáromon. — A t. közönség pártfogásáért és látogatásáért tisztelettel esedezem:

KILÉNYI ADOLF ARAD,
ANDRÁSSY-TÉR (ezelőtt fő-tér) arena-épület a „KÉK GÖLYÖ”-hoz.
Csomagolás ingyen. Minták kívánatra bérmentve. Maradékok fél árban.

Női tricott és női divatkelmek dús választékban.

Szalon-öltözetek, séta- és uti-öltöny.

Rendkívüli alkalom férfi és gyermekruhák olcsó beszerzésére.

Moskovitz Johanna és társa esődtömögének olcsó árú megsezerzése folytán mindennemű **férfi- és gyermekruhák, öltönyök, kabátok, nadrágok, köpenyek, éjjeli kötösök, esőköpenyek, szűrök** stb. stb. A nyári idény előhaladása miatt

tavaszi és nyári öltönyök különös olcsó árban kaphatók,

szövetek és bélesek rendkívül leszállított áron

adhatnak el a **színház-épületben, Vörösmarty-utca sarkán.** Vidéki megrendelés esetén a mellbőség megjelölése szükösök, mely esetben a ruhadarabok **posta utánvétel** mellett küldetnek. — Meg nem felelő darabok késégesen felcseréltetnek.

Holtzer Mihály utóda.
Nagy választék gyermekruhákban.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Aradon.

13750 | III. szám. 2—3

Hirdetmény.

A n. é. közönség tudomására hozzuk, hogy szolnok mezőúri vonalrészén 1890. évi június hó 1-én bevezetett 414. számú vegyes vonat további közlekedése 1890. évi július hó 9-ével megszünik; helyette a szolnok-mezőúri vonalon a 460. sz. tehervonat fog 1890. évi július hó 10-tól személyszállítással közlekedni az alábbi menetrend szerint:

Indulás:

Szolnokról	d. u. 5 óra 40 perc
Alcsi (fmh) 25 sz. órház	d. u. 5 óra 53 perc
Szajol	este 6 óra 20 perc
N.-Tenyő (fmh) 3 sz. órh.	este 6 óra 30 perc
Pusztatényő	este 6 óra 41 perc
P.-Poó	este 7 óra 06 perc
K.-Szt-Márton (fmh.) 13 sz. órh.	este 7 óra 15 perc
Csugarpartány (fmh) 16 órh.	este 7 óra 27 perc

Érkezés Mezőúron este 7 óra 46 perc
Ezen vonattal II. és III. osztályu kocskik közlekednek, tehát I. oszt. menetjegyek nem adatnak ki. Aradon, 1890. évi július hó 6-an.

Az üzletvezetőség.
(Utánnyomas nem díjaztatik.)

Magyar kir. államvasutak.

53707 | 90 szám.

Pályázati hirdetmény

darabos és koczka szén szállítása iránt.

A m. kir. államvasutak igazgatósága alkalmazottai magán szükösgeteknek részbeni felezésére, valamint a személykocskik és hivatalos helyiségek fűtésére 1890. évi október hótól 1891. évi december hó végéig szükösés mintegy 4500 tonna darabos vagy koczka szén szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet a következö módozatok és feltételek mellett.

1. A fent kitüntetett mennyiség csak megközeleltö előirányzatot képez, minclögvá az, az általános szállítási feltételek 11 §-ának b) pontja értelmében egy negyedrészzel az igazgatóság szabad tetszése szerint felemelhetö vagy leszállíthatö.
2. A szállítas az anyagok szállítására vonatkozó 24722 | 76 számú általános és a barna-szénre vonatkozó 9460 | 79 sz. különleges feltételek alapján eszükölendö.
- Ezen szállítási feltételek a pályázati határidöig a m. kir. államvasutak anyag és leltar beszerzési szakosztályanál (Budapest, Andrassy-ut 75 sz. a. I. em.) és az üzletvezetösögeknél naponként a hivatalos órákban megtekinthetök vagy a budapesti nyomtatványtárnál a megállapított ár előzetes lefizetése vagy beklüdsse mellett posta útján megszerzeshetök, megjegyezhetök, hogy az általános feltételekért 25 kr., a különleges feltételekért 15 kr. fizetendö.
- Mindegyik ajánlóról feltételeztük, hogy a fenebbi feltételeket jól ismeri és azokat a mennyiben jelen hirdetmény folytán változást nem szenvednek egész terjedelmükben elfogadják.
3. A fent kitüntetett szén mennyiség a szükösögehez képest havi részletekben meg pedig túlnyomö részben a teli hónapokban szállítandö és az idönkénti lenyeges havi szükösöget mindig a megelőzö hó második feleiben fog megrendeltetni.
4. A különleges feltételek 4 §-a értelmében ingyen szállítandö túlsuly ugy a köszénre, mint a régibb képzödsö barna szénre nézve 2 százalékbán állapították meg.
- Ujabb képzödsö barna szén (lignit) valamint az oly tulajdonsággal bíró szén, mely a tüzelésnél öszszesül s ez általa égési folyamatot megátölja, a tüzet eloltja, az ezuttal biztosítási szandékolt szükösöget fedezésénél tekintetben nem vetetik.
5. A szállítas a magy. kir. államvasutak központi halozatának továbbá a volt magyar nyugoti vasut m.agyar vonalainak, a bpest-pécsi vasut és a magyar

északkeleti vasut valamely állomására bérm entve eszükölendö és a beszállítási hely az ajánlatban pontosan kiteendö; megjegyeztesük, hogy a szén a különleges feltételek 6 §-a értelmében vasuti vagyonokba rakva adandö at a megállapított szállítási helyen.

6. Az ajánlatban minden kétséget kizárö módon megnevezendö azon bányá, hol az ajánlott szén termelnetni fog, és fentartja magának az államvasutak igazgatósága a jogot, hogy kiküldött közgei által erröl bármikor meggyözödsét szerezheszen.

7. Mindazon czégek, melyek mindeddig nem állottak szállítási viszonyban a m. kir. államvasutakkal, tehát előttnök ismeretlenek, tartoznak szállítási képszsögeket és megbízhatóságot igazolö kereskedelmi kamarai bizonyítványt az ajánlathoz csatolni.

8. Az ajánlatban határozottan kiteendö, hogy az ajánlott szén hazai vagy külföldi származásu e. A beföldinek jelzet szén akkor fog hazai származásúnak tekintetni, ha ez azon kereskedelmi és iparkamara által kiállított bizonyítványval igazoltatik, a melynek keruleteben a termelési hely fekszik.

9. Az ajánlatban kiteendö, hogy az ajánlott szén mily gözfejlesztö képszsöggel bír, azaz hogy egy kígr. szén hany kilogramm vizet gözölögtet el, továbbá az elégheten részek százzalék mennyisége és a calorikus értéke.

10. A szénnek ára tonnánként a vasuti kocskiba rakva bérmentve a m. kir. államvasutak központi halozatának, vagy a volt magyar nyugoti magyar vonalái, a bulapest-pécsi és magyar északkeleti vasut valamely állomására szállítva és pedig külön a darabos és külön a koczka szénre nézve számokkal és betüikkel olvashatóan teendö ki, — de kiteendö egy-szersmind az ajánlatban a szénnek ára a vasuti kocskiba feklakva, bérmentve a termelési helyhez legközelebb esö vasuti állomásra is.

Ajánlatok melyekben javítások és vakarások fordulnak elő, figyelembe vétetni nem fognak.

11. Megengedtetük, hogy a fenebbi kitüntetett egész mennyiségre, vagy annak csak egy részére tétessek ajánlat.

12. Minden ajánlö köteles a m. kir. államvasutak igazgatóságának kívánatára próbaszenet szállítani; mely próbaszen az ajánlati ár alapján fog fizetnetni.

13. Mindegyik szállítö köteles a munkaképtelenné vált vagy elhüt és nyugdíjigényre nem jogosított alkalmazottak, illetöleg családtagjaink segélyezésére létesített alaphoz a szállítási után érdemben hozandö öszszgek 1/10 (egy tízed) százalékalával hozzá járulni mely járuléka a kiñtetés alkalmával levonásba fog hozatni.

14. Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepe-csételve ezen külczimmel: „Ajánlat darabos és koczka szénre 53707 | 90 számhoz” 1890. évi augusztus hó 5-ének déli 12 órájáig az anyag és leltar beszerzési szakosztálynál benyujtandök, vagy posta útján beklüdenök.

15. Bánatpénz gyanánt az egy évre ajánlott mennyiség értékeinek megfelelő 6% köszpénzben, vagy allami letétekre alkalmas értékpapirokban 1890. évi augusztus hó 4-ének déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztárnál letecedm.

16. Mindegyik ajánlö tartozik az általános feltételek 5 §-ában kitett határidötöl eltéröleg ajánlatával az a felett hozandö katarozatig kötelezettségben maradni.

17. Ezen feltételektöl eltérö ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitüzött határidöig érkeznek vagy táviratlag tetetnek, — vegre oly ajánlatok melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tetetett nem fognak figyelembe vétetni.

18. A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közt, — tekintet nélkül az arra — szabadon választasson, továbbá, hogy az ajánlott mennyiségböl tetszés szerinti rész-mennyiség szállítást engedhesse at, ha csak az illetö ajánlatban az ellenkezö világosan ki nem köttetik és vegre, hogy a czöl elérésére másféle intézködsöket tehessen.

Budapest, 1890. július hóban

A m. kir. államvasutak igazgatósága.
(Utánnyomat nem díjaztatik.)

8419
1890 sz.

Arlejtési hirdetmény.

Alóltir jöszáigazgatóság részéről ezennel közhírré tetetik, hogy az alább megnevezett helyreálítási munkálatok vállalatba adása czéljából zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybeoktött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. — Az árlejtés megkezdése előtt 10% bánatpénz letecedm s az 50 kros bélyeggel ellátott szabályszerü zárt írásbeli ajánlatok is 10% bánatpénz melledendö, ily zárt ajánlatok a nyilvános verseny megkezdése előtt az árlejtöz bizottsághoz nyujtandök be. — Közlelebbi feltételek az alább megnevezett íspánsgoknál, ugy ezen m. kir. jöszáigazgatóságnál naponta betekinthetök. — Utöajánlatok figyelembe nem vétetnek. Vállalatba fognak adatni a következö helyreálítási munkálatok.

I. Aradon a m. kir. jöszáigazgatóság hiv. helyiségében (kincstári palota I. emelet) 1890. évi augusztus hó 2-án d. e. 9 órakor.

1. Nagykikindai róm. kath. paplak helyreálítása 2020 frt 91 kr kikialtási ár s a hitközség által kézi és igaznapszám fejében természetben vagy 299 frt 63 kr köszpénz kiszolgáltatása mellett.
2. Mokriáni róm. kath. plébániáépület helyreálítása 362 frt 89 kr kikialtási ár s 12 frt 90 kral megállapított és a hitközség által viselendö kézi és igaznapszám természetben vagy köszpénzbeni kiszolgáltatása mellett.

II. Kulán a magy. kir. ispánsg hiv. helyiségében 1890. évi augusztus hó 4-én d. e. 9 órakor.

3. Kulai kincst. koresmeépület 171 frt 40 kr kikialtási ár melledt.
4. Kuczerói róm. kath. paplak 103 frt 40 kr kikialtási ár s 23 frt 91 kral megállapított és a hitközség által viselendö kézi és igaznapszám természetben vagy köszpénzbeni kiszolgáltatása mellett.
5. Flippsai róm. kath. templom 75 frt 66 kr kikialtási ár- s 12 frt 19 kral megállapított és a hitközség által viselendö kézi- és igaz napszám természetben vagy köszpénzbeni kiszolgáltatása mellett.
6. Kis-sztapávi velt kettös panduri lak 101 frt 85 kr. kikialtási ár melledt.
7. Kulai íspáni laképület 235 frt 05 kr. kikialtási ár melledt.
8. Beszéláni róm. kath. paplak 158 frt 84 kr. kikialtási ár s 42 frt 87 kral megállapított s a hitközség által viselendö kézi- és igaz napszám természetben vagy köszpénzbeni kiszolgáltatása mellett.

III. Palánkán a m. kir. ispánsg hiv. helyiségében 1890. évi augusztus hó 5-ikén d. e. 9 órakor.

9. Illaki rézház 63 frt 50 kr. kikialtási ár melledt.
10. Palánkai íspáni laképület 248 frt 71 kr. kikialtási ár melledt.
11. Rács-Milietesi róm. kath. paplak 327 frt 68 kr kikialtási ár s 30 frt 89 kral megállapított és a hitközség által viselendö kézi és igaz napszám természetben vagy köszpénzbeni kiszolgáltatása mellett.
12. Karaukői róm. kath. paplak 184 frt 45 kr kikialtási ár s 6 frttal megállapított és a hitközség által viselendö kézi és igaz napszám természetben vagy köszpénzbeni kiszolgáltatása mellett.
13. Gombosi rézház 82 frt 94 kr kikialtási ár melledt.
14. Apatini sírház 265 frt 77 kr kikialtási ár melledt.
15. Doroszlói róm. kath. paplak 332 frt 78 kr kikialtási ár s 11 frt 62 kral megállapított és a hitközség által viselendö kézi és igaz napszám természetben vagy köszpénz kiszolgáltatása mellett.
16. Szontali róm. kath. templom és paplak 197 frt 25 kr kikialtási ár s 64 frt 49 kral megállapított és a hitközség által viselendö kézi és igaz napszám természetben vagy köszpénzbeni kiszolgáltatása mellett.

Aradon, 1890. július hó 14-én
488—1 2 **M. kir. állámjöszáigazgatóság.**

A Gróf Nádasdy-féle Szabadságtér 20 sz. a házban többelső emeleti házosztály
a Szabadságtér, Forray-utca, s udvarra nézö, kiadó.
A helyiségeket a házmester bemutatja, a bérösszeg felöl tájékozást nyujt **Gyorokon**
Molnár Lajos.

Gróf Nádasdy Ferencz gyoroki tehenészetében naponta 2 izben is frissen fejt tej kapható.
Ugyanott jég is beszerezhetö. — Állandó vétel esetén az árakra nézve felvilágosítást nyujt **Gyorokon**
Molnár Lajos.